

نهژاد عزیز سورم ، ته مه ناك له سه ليقه و پيشه يبوون و به رده وامي ... نووسيني: ئاري زندينی

نهژاد عزیز سورم ، ته مه ناك له سه ليقه و پيشه يبوون و به رده وامي ، 40
چل سا له كايه ي شه نيري و سه ليقه ي هونهری و ئه دهب و
ژنامه گيری كوردی و شيعرو و هرگه ران و حزی هونهری و شه كارى
وكولاژ به رده وامي له يشتن هه رده م وزه و تواناوشانى خى ده داته
به ر كاروبه ره مه ئه ده بيه كان هه رچه ند قورسيش به هه ووست و به چوونى
خى هه يه . لای نهژاد ئه دهب و شه نيري و هونهر كات به سه ربردن و
شتكى تايبه تى نيه به كو به مر قايله تيه و خزمه تكه به پيشه كهى و
نه ته وه كهى . فره نگى كوردی و وشه ي كوردی و شه نيري كوردی
سوودى زارى له ده بينات و هه گبه ي هونهر و شه نيري كوردی ده وه مه ند
كردوه . نهژاد عزيزسورم زربه ديقت و هه ستيارو ورده كه ئه وه يان
نیشانى سه ركه و تووى و ده وه مه ندى به ره مه كانيه تى له ژيانى
ئاسايى و سرووشتى خيشى هه روا دته به رچاو . من خم به سه رنج و
تبيينه تايبه تيه كانى و سه رنج و تبیینه كانى هونهری و شه نيريم
به جياوازم بينوه . به ئه ستاره يه كى گهش له ن و ئه ستاره كانى تر
شاعير شاعيره ، ژنامه نووس ژنامه نووس و سه رنووسه رو هونهرمه ندى
شه كارى و كولاژ په شه نگه خاوه نى زياتر له (30) كتبه به زگرنگى
به كتب ده دات دياره كتببش به وانامه ي بائى هه ر نووسه ركه .
شه رعيه تدانه به نووسه ر له ووى پيشه يى و دانپنن ، ههروهك شاعيرى
گه وره مان (عه بدو) په شه و (ده فره مو) گرنگى كتب به له وه يه كه
خواش كتببى هه يه (ئمه ده مرين و ووردوخاش ده بين به نام كتبب
هه رده م ن !

(مزارى پياوماقوان له ديوه خانان !)

پش ئه وه ي و به ئه وه ي من بيم (نهژاد عزيزسورم) كه يه ؟
به هره و پيشه كهى وله چ بواركى شه نيري و ئه دهب هونهرى ده ست
وپه نجه ي نه رم كردوه و سه نگه رى داناوه و چان باسكراوه
له وچاوپكه وتن و گه توگه يانه به ديارده كه و ت كه له گه ي كراون له زار
له و ژنامه و گه قارانى له هه رمى كوردستان هه ن و كه سايله تيه
ئه ده بى و شه نيره كان له گه ي ئه نجاميان داوه به نموونه :

- گۆڤاری کاروان سا (2000) - نهژاد عزیزسورم , شاعیرورژنامه نووس وشوه کاری کلاژ.
- گۆڤاری امان سا (2001) سازدانی ئازادعه بدول واحد- نهژاد عزیزسورم, شاعیری نوخوازه , وهرگه, ژنامه نووس پتر له سی سا له نهوان ژان وههژانی وشه گهوارای کوردیدا دهژی و دهتو تهوه .
- گۆڤاری ههرم سا (2006) سازدانی فاد سدیق- نهژاد, شاعیرانه ژیاوه بهام به شاعر نهوهستاوه کاری وهرگه, ران وشوه کاری وککینهوهی قوی رژنامهوانی .
- رژنامهی (نداو الرافیدین) 1996 , سازدانی ئهمده البو رشاده - الاستار (نهژاد عزیزسورمی) , من الممقیفین الکرد متعدد المواهب فهوشاعر و صحفي وباحپ له اهتمامات فی فن تشکیل و مترجم.
- گۆڤاری ههناار سا 2010 سازدانی همهکاکهش- نهژاد عزیز سورم, سهره تا بهشاعر دهستی پکردو دواتر هاته سهروه گه, ران و له و نهکشاندا کاری گهک سهرنج اکشی له کلاژ کردووه .

(دههچوونی رژنامهی کوردی رژانه خهونی من بوو!) :

نهژاد رژنامهوان ولککینهوی رژنامهوانی و کتبی بهنرخه رژنامهوانی زه پیشه یانهو شارهزای رساو یاساکانی رژنامهوانی شیکرد تهوه له رووی تهکنیک وهونهری وئاداب وئهتهککتی رژنامهوگۆڤار, رژنامهگیری بینراوبیستراو له رابردوو ئستادا له مژوووی رژنامهگیری کوردی نهژاد رژنامهوان پیاسهومیوانی ههمووکوچهوککسان وجگه ورووباری رژنامهگیری بووهو شارهزایه بهدانانی چه نندین کتبی له بواری رژنامهگیری ولککینهوی رژنامهگیری بهگشتی و رژنامهگیری کوردی بهتایبهتی وه بهتایبهتیش له دواپی پینی (1991) زه لهخه می رژنامهگیری کوردی بووه به نووسینی ئه و وتارو لککینهوه رژنامهگیرانهی بباوی کرد تهوه . له رژنامهورژنامهگیریهوه زه خه می زمانی کوردی بووه دهیه و ت خزمهتی زمانی کوردی بکات به هه موولایهک خه می ل بخن , ئه وهش ناشار تهوه رژنامهگیری کوردی له یی سیاسیهکان وحیزبه سیاسیهکان دهستی پکردووه وگه شهی کردووه هه ر ئه وانیش بهلا بیان دابردووه له بیلایه نی و سهربه خیان دوورخست تهوه ههروهک (نهژاد) له وتارکی رژنامهوانی خه می له رژنامهی (خه بات) به ناوی (میدیای کوردی له بازنه ی گه مهکانی سیاسیدا) ده : (سیاسه توان ورشه نبیری کوردی

به چاوی خێت له سهرێكهوه ئهوههه موو قوربانى وچيانشىنى و برسىه تى و كێكێكێك بىنى له پێناو كورد و كوردستان كه چى زمانه كهى خێى لای گرنگ نه بێت كه يه كێكێك له هه ره كێكێك هه گه كانى ناسنامه و گه شه سه ندى و په ره دان ه به بزافى رێژنامه گه رى و مېدىا به گشتى) هه روه ها ديسان له و وتاره ده كێك (من وه ختى خێى له كێكێكدا له يه كێكێكى نووسهران له 1991 له شه قێكه وه , گوتم : لای سياسيه كانى ئێمه زمانى عه ره بى بزائن و ئه گه ر شه ئینگلیزیه كیشى له پا پێ گرینگ نیه كوردی بزانی ! كه چى يه كێكێك له كێكێك هه گه كانى بوونى هه ر نه ته وه يه ك زمانه تكا ده كه م پێم نه ئێن كێ نه په رست و ناسیه نالیست)

نهژاد زیاتر له ههشت (8) كێك داناهه و پێناو كورد ته وه له بواری رێژنامه گه رى كوردی و رێژنامه گه رى به گشتى.

دیارترینیان (رێژنامه گه رى كوردی و رێژنامه نووسى كورد - سا پێ) 1984 , (ئازانسی ده نگو باسى كوردستان - ئادا ك - 1991) (برايه تى يه كه مین رێژنامه ی كوردی سا پێ - 1991) , (دره ختى بنكێلكراو - په نه نووما یى رێژنامه نووسیا نه - سا پێ - 1995) نهژاد عه زیزسورم , هه رده م پێچوون و هه پێستى خێى هه بووه به رامبه ر ئه و نا ما قولیا نه و شاشیا نه ی به رامبه ر رێژنا گه رى كوردی ده كێكێك و به اشكاوى پێچوونى خێى ده رده بێكێك له سهر مېدىایى كوردی و مېدىا ئه هلیه كان كه باوى سه ندووه له م رێژگا ره كه ده بێته هێى ناشرینكردنى مېدىا به گشتى , هه روه ك له و وتاره ی رێژنامه ی خه بات له سا پێ 2018 , ده كێك (ئه و مېدىا ئه هلیا نه كه خێیان ناسا ندووه له و كه نا ئا نه كه به كوردی په خش ده كه ن نه یا نتوانیوه پێلایه نى خێیان بپارێزن , مېدىایى كوردی هه رچى بكات نه ی توانیوه له ئا پێسته ی باربوو كه ر بێته ده ره وه كه سیش ئاماده نیه به پا ره ی خێى ته شهیر به خێى بكات دژى به رژه وه ندى خێى بووه ستێك) ! كه واته (نه ژاد) هه ر قسه ناكات به لكو به هه پێست و خه مخێرو خێى به رپرسیا ر ده زانێكێك هه له پێشه ی رێژنامه گه رى له پێ رێژنامه وه كا پێ و كړچى رێژنامه گه رى كوردی و زمانى كوردی راست بكاته وه و چاره سه رى پێ بدێته وه كه ئه مه يه ك له تا یبه تمه ندیه كانى (نه ژاد عه زیزسورم) پێده ناسرێته وه , پێشه ی نووسه رو رێشه نبیرى ئاسته قینه یه

(نیشتمانى ئه به دى و هه تا هه تا یى من پێ گومان شیعه) :

شاعیر نه ژاد عه زیزسورم , ده كێك : (من به خێم پێش شاعر نووسین خه مێكى هه سپێكراو ده مگه ر هه ستێكێك وه به ردێكێك له قو پێكێك ناخى ناخمه وه هه ستده كه م ئازارم ده دات) , كه واته نه ژاد شاعیره پێرفێكێك

نەوێك تەنھا سە قافە تی شیعرو شاعیرانە قوڵبوونەووە هەستیاری و خەیاڵ لە شیعەرەکانی دەبینرێت وە لەوەش زیاتر هەردەم خەریکی وەرگێرانەی شیعری شاعیرانی جێراوێجێرە لە هەموو نەتەوە جیاوازەکان، شیعەرەکانی نەژاد تایبەتمەندی وەرگرتوووە لە بەر و شە و زاراوانەی کە بەکار یێدە. ئەتێت خوێنەر دەخاتە بیرکردنەووە تێگەیشتنێکی ئامان! زوو هەستێت بە دەکەوێت ئەو شیعری نەژادەزیز سورمێ! شیعری شاعیرانیش بێناغە و بێسایێ بە دەستوری زمان و بێزمان. زیاتر لە (10) کتێب شیعرو هێنراوێ چا پێکردوو بە جگە لە وەرگێرانەی کتێبی بێگانە بێسەر زمانی کوردی چەندەها هێنراوێ تر لە رێژنامەو گۆنە فەرەکان بێگۆنە کردەووە. نموونە: (کەویە بەفرەکانی دێزەخ - 2016)، (تەلارسازووەندە لە زیندەخەو نەکانی - 2018) (تاقەکی مەند - 1987) چەندانیتەر. شاعیر داھێنەر و خوێنەرێ وشەییە چەکی شاعیر زمانە بزانی چۆن دەریدەپەرێ! بێیە نەژادی شاعیر چەندین وشە لە شیعەرەکانیدا هەیە لای شاعیرەکانیتەر نابینرێت خێی دایە ناو، نموونە (خانەیی خەفەت، هیوای تێزاوی، فەسەفەیی ئەشکەنجە، مانگی بێهێلانی، قوربانگەرا، بەزمگەرا، هەتاوی شەش دەر، هەوری ئاسەندار، ئادەمگەلی، موچێکی شەپۆلی نوور، جەژنیەتی نەژاد، ئاودەنگی ییگا، بەفرکوش، وشکەسەما، بایکێتی وشە، پەندگێیی، ئاوی کێ، ژەنگاری پەتیارەیی، زەنەکە، بانگێش، ئەفسانەیی سیلاکبوو، رێژپە، تەنپێایی، ئاستانە باران، بایکێتی پەرەگراف، باڵانسی باران، ئەقەنا، کێشێکی نێرگێز)، هەروەها لە زۆربەی شیعەرەکانی وشەیی بیانی وێک ئینگلیزی یا لاتینی بەکارهێناوە کە ئیشارەتە بێ رووداوێک کارەساتێک مانایی شیعەرەکی خێی پێتەواوکات و مانا بدات، ئەمەش دەست بەبایی شاعیرەو رێشەنبیریەکی گشتی شاعیرە هەردەم ئاگاداری شیعرو رێشەنبیری جیهانی و بێگانەیی، بەلای ئەو شاعر بێکات بەسەر بردن نییە شاعر هەردەم ووزەیی زیاتر و کەشفکردنی دەو! تەنھا موێکی شاعیر و چەند کەسان نییە بەکو موێکی گشتە. نموونە لەو زاراوە بیانیانە (لیقەرێ، ئێسنابێرێ، سیدێر، فاندێم، ئێنەنا، وایت هاوس، ئەنکید، فرێندلی فایر، ئیلیت، سکلیا، فرلین، وایتمان، کام، براک، سیزان، دالی، ئاراگۆن)

(سەلیقە یەکیتری شاعیر، وەرگێرانەی شاعر بێ زمانی کوردی):

وێگێڕانی لای نەژادی شاعیر بواریکی دی بێخێشەنبیرکردن و زیاتر شارەزابوون لە زەریایی شیعرو هێنراو، خوگرتن بە شیعرو عەشقی شاعر وایلێکردوو هەرتەنیا بە شیعری خێی نەوێستە بەکو شیعری جێراوێجێر و شاعیری جێراوێجێری هێنراوێجێر بێ وێگێڕانی بێسەر زمانی

کوردی هم خێ ی پێ دهو هه مه ند بکات هم خو نه ری کوردیش ئاشنا بکات له دوا م دیل و گه شه ی شیعری ب گانه ! ر نه ژاد ده : (له وه رگه ئانی شیعر هه می شه هه و مداو ه بیکورد نم ز ر قه سیده م وه رگه ئاو ه ج گای ی نوو سینی قه سیده یه کی خ می گرت ته وه) ئه مه مانای ی پ به پ ستی سه لیه و پشه ی بوون ده گه ئن له کاری هه ر نوو سه وشاعیر ک ! ز ربه ی وه رگه ئانه کان له زمان ی عه ره بی بوو هه ندیک ی له فارسی ، شاعیره کانیش ج راو ج رن ناسراون وه ک : (امب ، ئاو دیک ئاساکیان - ئه رمه نی ، قاسم سعودی ، داری ش ، عه بدول وه اب به یاتی ، فازل عه زاوی ، عاتیفه ی گورگین ، فله یه ح حسن ع راقی ، ئه هان گریگه ریان ، ئه لیا س عه له وی ئه فغانی ، فه ریدون مو شیر ی ، لانگست ن هیوز ئه مریکی ، حاته م ئه لئه نساری ، مه نا هل ئه لسه رور - ژن - سوری ، تاگور ، چارلز ی گه فسکی ، خوسره وی گو سورخی ، گریگه رکه رس) .

(ر ژا م لرو خورتا هه لات - هاتن ژ هه وار ته وه لات) :
شاعیره وشیعەر ، خاسیه ت و بابه تکی گرنگی هه یه لای ز ربه ی شاعیران ره نگی داوه ته وه و شاعیرانیش ب هه و و ست نه بوون به رامبه ری هم وه ک هه و و ستکی نیشتمانی هم وه ک ده ست با یی له هونه ری شیعر ئه و لایه نه یان فه رام ش نه کردوو ئه ویش لایه نی (هه و و ستی نه ته وه یی و نیشتمان پهروه ری) لای ز ربه ی شاعیرانی ک نی کوردی باو بووه میلله تی کوردیان پ ج شداوه و به خه به ره ئاو ه له ئاست ئه و ناعه داله تی و ناما قولیا نه و زو م مه ی ل یکراوه ، شاعیر (نه ژاد عزیز سورم) ئه و هه و و ست ته کوردانه و نیشتمان پهروه رانه ی له بیر نه کردوو له شیعره کانی به دیارده که و ت به تایبه ت له دیوانه شیعی (کهویه به فیه کانی د زه خ) ده توانین چه ند نموونه یه ک بهرچاو بخه ین ، وه ک :

به ره و کو

دیسان مه نفا

ئهی م شکی مان دوو سه ری به ئ ش

له تاریکیه وه ب تاریکی چ برین ک سار ژ ده ب ت

ئای نیشتمان

چه ندت غه در ل کردین

چه ندمان غه در ل کردی

ک با ن

روو بار کی ش ته

به خو به ناو قه دی چیا کا نه وه ت ده په

ک با ن روو بار کی ش ته

هه وری هه موو دونیای له کک له
ترسی هه موو دونیای له که ناری سهوزیدا هه گرتوو ه
ر ژانه به شه باقهی سنگی کچانی چاوگهش
که له گوپی سه ره تایی به هار ده چن
د زهخ پشانی مهرگه نه ران ده ده ن

شه نگال

ئاسمان که له سه ر چیا وه
ئه ست ره ی ره نگا وره نگ به سه ر هه موو دونیا وه
له نه خشی ما فوور ده چ
شه نگال بزهی ب خه رمانان گه انده وه
شه نگال
نیشتمانی به ب نیشتمانان به خشی

چ مهرگ کی جوان بوو
مهرگی ئالان
ئه و مندا هی به هیوای پایسکیل
ده ریایی ته ی کرد
هه ر له باوهش فریشتا نیشتا
ز ری نه برد
ئالانی بچک لانه پیربوو
ئیتیر پایسکیلی له بیرچوو
چ مهرگ کی جوان بوو
مهرگی ئالانی پیر به مندا
مهرگی ئالانی مندا به پیری

(به خ ربی سه ره تایی شتیه تی !) :

ههروهک لای ز ربی شاعیران ق ناغک له ق ناغهکان نائوم دی و
هشبینی با کی ک شاوه به سه ر شیعرهکانی سه رجه م شیعرهکانی نائوم دی
و هشبینی یان شاعیر ههیه له نائوم دی و هشبینی بووه ته شاعیر
به وه ناسراوه و دیوانه شیعره که ی ک مپلیت نائوم دی و هشبینی
ئه مهش له شیعری کوردی و جیهانی شوینی تایبه تی خ هی ههیه وهک
چکه یهک و ئاید ل ژیا یهک شاعیران له سه ری ده ن وهک باز کی
ئه ده بی له شیعری په ی هوی ده که ن شاعیره کهشی پ ده ناسر ته وه , له
شیعرهکانی (نه ژاد) ئه مه ده بینر ت , نمونه :

به یکه دا ده یشتیم

په یبردن

ب چی نیشانه ی به ده ختییه

تښگه يشتم ئښواره ي ته مه ښ ښا ښه
دټت بهرد ئاسا
کانگايي سښونه رمي
ئستا تښگه يشتم

تښ بير له ژه هري جهسته
له لښواره به له نجه کاني له زهت ده که يه وه
تښ بير له من ناکه يه وه

نيشتمان نه وه نه بوو
له چيرککي کورتمان نووسيوه
به داخه وه
جارکي ديش
به داخه وه نيشتمان خاچکي ئاسنين ده رچوو
له شه ښ له مهرگمان زياترل ښ نه دي
به داخه وه سته هزارجار به داخه وه
نيشتمان سهيرانگايي به هاران نه بوو

باران نيه
تاو کي له و ره نگه گهرميش نيه
من نه و چه تره م ښ هه ښگرتووه؟
به خږبلي سهره تايي شتيه تي !

قه سیده يه ک
وهک کليسترل
له ده ماره کا نمدا گيربووه
نازانم که ي ده مکوژ

ههرچي ره ننگي دونيا هه يه
به په تښکه وه هه ډراونه ته ئاسمان
ئستا زانيم ئاسمان ښ چي
جواني جاراني نه ماوه

(فښگراف و ته شکیل , شش پښانگايي کلاژ !)

نه ژاد عزيز سورم , له پا ښ شيعرو وه رگښان و رښنامه گهريي,
هزوخوليای تووندو عاشقانه ي ښ وښه و شوه کاري و هونه ري فښگراف
وهونه ري کلاژ هه يه , چنه د وتارولکک لينه وه ي نووسيوه و کتبي (
سهره تايه ک ښ تښگه يشتن له هونه ري شوه کاري) , کتبي (کلاژ -

مـژوو ، تهـكنيك ، هـونهـر) و كـتـبـى (ساوى شـتان) له بـوارى
 فـتـگـراف چاپ و بـاـوـكـردـتـهـوه بـ زـيـاـتـر شـارهـزـاـبوون و پـيشـهـيـبوون
 لهـم بـوارـه ، هـونهـرى وـنـه و شـوـهـكارى لـاى (نهـژاد) شـيـعهـ بهـام به
 (هـلـ و وـنـه و كامـهـرا) ، هـهـروهـك (نهـژاد) خـى دهـه : (هـونهـرى
 شـوـهـكارى هـهـمـيشـه ماـى دووهـمم بووه ئهـگـهـر چى من سنوورـى كى رهـهام له
 نهـوان شـيـعو تهـشـكيل نهـديوه) سهـرچـاوه گـفـارى راـمان – سا 2000 ،
 يـان دهـه (له ئهـساسـدا من هـهـر له منـداـى و له قـناغى سهـرهـتـايى
 ئارهـزووى رسم كردنم هـهـبوو) هـهـر گـفـارى راـمان ساـل – 2000 ، وه
 دهـربـارهـى كـلاـژ دهـه : (كـلاـژ رهـهاى و شهـفـافـيهـت دهـبينـم نـيشـتمانـم
 بوو ، نـيشـتمانـى كى پـهـ بهـسيهـكانـم) ، يـان له پارچهـ شـيـعرـى كى خـى دهـه
 (كـلاـژ هـونهـرى پاـاوتـهـو ، سوختهـى ديدار ئاخرـبوون) بـهـ دهـبينـن
 شـاعـير (نهـژاد) توانـيوـيهـتى به شـيـعـرـولهـشـيـعرـى كى هـزـوعـهـشـقى وـنـه و
 شـوـهـكارى وـنـا بـكات وهـك تـاـبـلـى يهـكى شـوـهـكارى بـنـهـخـشـنـى
 چـوارچـوـهـيهـكى تـاـبـلـى بـتهـ بهـر چـاو ، بهـتـاـيـبهـت له شـيـعرى (ئهـزمـوون)
 له سهـرهـتا ئهـو روونـكـردـنهـوه دهـدات ، دهـه : (ئهـم هـهـنـراوه خـى
 دهـگونـجـى لهـگهـ تـاـقـيـكـردـنهـوى دى وهـك پـهـستـهـره شـيـعر شـوـازى (هاـيـكـى
) من بـه روونـكـردـنهـوه دهـهـم هـچ كامـيان نـين به قـهـد ئهـوهـى
 هـهـوـدانـى كه كه نـيشـانى چـهـند تـاـبـلـى يهـك بهـهـيـهـكى دى دهـربـهـن)
 شـيـعهـكانـيش ئهـمهـيه :

1- هـهـلـانـه

شهـباـقهـى بـرينـه

يا چـاـهـهـ خوـنـه

يا دهـمى بـورـكان

2- (. . . .)

كـلاورـى ژنـهـى شـيشـهـ بهـند

چـهـند تـاـهـ تـيشـكـى

مـرـفـى دهـستى به قـاچـيهـوه گـرتـوهـ

سهـرى به دـيوـار هـهـپـهـسـاردـوهـ

3- ستـيل لايف

درهـختى اـقهـناو

كهـلاوهـى خـانوـو

باولـى تهـنهـكه

لـهـهـى شـى له بـيرـكـراو

4- كـمـهـh

دوو كانى وشك

تیشه بهردێك
سیما یێ ما ندوو
دوو با یێ له ئاست و چهپ ئوواوه

5- ژیان سهیره
سهیره ژیان
به ئیکدا بئیی
له تابلێیهکی ئه بسترکت بچێ

6- دهنه وایی
کچێ رهشپێش
له سه ر بانێژه وهستاوه
تریفه ی مانگ و

7- چیا یکه خه ریکه ده م
چه ند ده ستێ سنگی خێان داوه ته بهر
چه ند ده ستێ نا هێلن چیا یه ک ب م

دواتر شاعیر ، بێ زیاتر پیشه یبوون و قوڵبوونهوه له بواره که ی له
کتێبی (سه ره تایه ک بێ هونه ری شێوه کاری - چاپی سه یه م) ده ئێمه
به هێچ جێرێک مه به ستمان ئه وه نییه هونه ری کوردی له هونه ری
مرێقایه تی بکه ی نه وه پێمان وابێ هونه رمه ندی کورد سوود له
تاقیکردنه وه ده و مه ند ه کانی هونه ری رێژاوا وه رنه گرێ ئه وه ند ه ی
به ته نگ ئه وه ی ن هیوامان وایه له پاشه رێژ هونه ری کوردیش له نێو
هونه ری رێژه ئاتیدا بناسرێته وه)